



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

KABINET MINISTRA

Župančičeva 3, p.p.644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 66 00

F: 01 369 66 09

E: gp.mf@gov.si

www.mf.gov.si

Evropska komisija
Generalni direktorat MARKT
(notranji trg in storitve)

Številka: 461-117/2011/2
Datum: 25. 7. 2011

Zadeva: **Odgovor Republike Slovenije Evropski komisiji na vprašanja
Zelene knjige o spletnih igrah na srečo na notranjem trgu**

Dne 24. marca 2011 je bila na spletni strani Komisije objavljena Zelena knjiga o spletnih igrah na srečo na notranjem trgu. Zelena knjiga vsebuje 51 vprašanj v zvezi z obravnavano tematiko, na katera naj države članice EU odgovorijo do 31. julija 2011. V prilogi vam pošiljamo odgovore Republike Slovenije.

S spoštovanjem,



dr. Franc KRIŽANIČ
minister

Priloga:
- Odgovori na Zeleno knjigo

V vednost:
- Uradu RS za nadzor prirejanja iger na srečo

(1) Poznate kakršne koli podatke ali študije o trgu spletnih iger na srečo v EU, ki so na voljo in ki bi podprli pripravo politike na ravni EU in na nacionalni ravni?

Študije, ki bi kompleksno obdelale trg iger na srečo v EU ne poznamo (omenimo naj le italijansko študijo AAMS iz leta 2010 in nemško študijo, ki jo je naročilo ministrstvo za zdravje in socialne zadeve, prav tako iz leta 2010), kot država članica pa smatramo, da je zaradi čezmejnega vpliva iger na srečo preko spleta, vse večje popularnosti takega igranja predvsem pri mlajši generaciji, njenega vpliva na obstoječe nacionalne regulacije »land based« iger na srečo, to potrebno izdelati po vzoru Švicarskega inštituta za mednarodno primerjalno pravo, ki je presek iger na srečo v EU izvedel v letu 2006 in že takrat ugotovil, da naj bi v obdobju 2004 – 2009 prihodki od prirejanja iger na srečo preko interneta oziroma drugih telekomunikacijskih sredstev v državah članicah EU naraščali po 40 % povprečni letni stopnji.

Če želimo v EU narediti objektivni presek ponudbe iger na srečo preko spleta, je treba takoj pristopiti k izdelavi take kompleksne študije, ki bi edina lahko pomenila relevantno podlago za njeno reguliranje znotraj EU. Različni pristopi posameznih članic in podpora dokaj liberalnemu konceptu te ponudbe v tej neharmonizirani dejavnosti, ki ima čezmejni vpliv, ne bodo prinesli rešitve, ki bi bila sprejemljiva in pravična za večino držav članic. Iz analiz spletnih strani obstoječih ponudnikov spletnih iger na srečo v EU (tako sivih kot črnih) je razvidno, da je njihov primaren interes zgolj profit, ob predpostavki, da negativni učinki iger na srečo niso posledica ravnanj prireditelja, temveč, da naj te stroške krijejo posamezne države članice, katerih rezidenti vplačujejo v igre, kar je po našem mnenju popolnoma nesprejemljivo in v nasprotju s konceptom odgovornega igralništva. Večina t.i. največjih evropskih ponudnikov spletnih iger na srečo ne izvaja strogo predpisanih ukrepov za identifikacijo igralcev. Nadzor nad igralci, ki igrajo preko spleta, še zdaleč ni tak, kot v okolju igralnic in loterij, ko igralec vstopa v nadzorovan prostor, ko ga oseba na recepciji lahko izloči (če je npr. pod vplivom alkohola, mamil), da ne omenjamo »novačenja« mladih igralcev s spletnimi igrami, ki so brezplačne, velikimi bonusi, ki spodbujajo udeležbo v igro in visoke stave. Takemu načinu se zagovorniki nadzorovanega, transparentnega in poštenega reguliranja ne morejo upreti (da ne omenjamo tehničnega problema blokad take ponudbe v posamezni državi članici) in ne morejo biti konkurenčni, saj so že v startu predragi, za igralce prekomplicirani (npr. sistem potrditve registracije po pošti, obvezno odprtje igralnega računa itd.), tako da je teza o spodbujanju konkurence s širitvijo spletne ponudbe ter predlaganim priznavanjem »legalnosti prireditelja«, ki ima licenco v katerekoli državi članici EU, ob pomanjkanju enotnih EU standardov, po naši oceni popolnoma napačna (zgolj v ilustracijo naj omenimo npr. višino davkov oziroma dajatve in postopke gospodarskega delovanja takih družb npr. v Gibraltarju in Malti, ki so pokrili EU trg z najširšo ponudbo iger na srečo, tako da npr. s prihodki od športnih stav financirajo največje klube ali celo evropska športna združenja, torej že imajo direkten vpliv na financiranje dejavnosti, posredno pa tudi na naključnost dogodka, kar pri športu predstavlja izid igre, posamezen rezultat tekmovanja ipd.).

Slovenski model ponudbe iger na srečo preko spleta temelji na preverjenih koncesionarjih, ki s tem zgolj širijo obliko obstoječe ponudbe, in na regulativi, ki želi maksimalno upoštevati določbe o preprečevanju pranja denarja, onemogočanju goljufanja igralca oziroma preprečitev igranja, ki bi vodilo v odvisnost, zato je predpisan poseben način registracije igralca, odprtje igralnega računa in beleženje dogodkov, ki omogočajo revizijo poslovanja in rekonstrukcijo procesov igranja. Ob tem mora koncesionar izpolniti zahtevne tehnične, kadrovske in organizacijske zahteve in vzpostaviti visoko stopnjo internega nadzora, hkrati pa mora državnemu nadzornemu organu zagotoviti on-line dostop do podatkov in stanj, ki so pomembna za posamezno igro.

V letu 2010 je vrednost vplačil za spletne igre, ki jih v Republiki Sloveniji prirejajo gospodarske družbe, ki so pridobile koncesijo Vlade Republike Slovenije, znašala 24,1 milijona EUR, vrednost bruto prihodka od prirejanja spletnih iger pa 6,1 milijona EUR. Glede na to, da je celotni bruto prihodek od

iger na srečo v letu 2010 znašal 374,0 milijona EUR, znaša delež bruto prihodka od prirejanja spletnih iger 1,6 %.

V Republiki Sloveniji nimamo objektivnega podatka, koliko igralcev se udeležuje iger na srečo preko spleta, ki jih v slovenskem elektronskem prostoru ponujajo tuji ponudniki, še manj podatka o tem, koliko porabijo za vplačila, iz poslovnih potez ponudnikov pa je realno sklepati, da jim je zanimiv tudi relativno majhen slovenski trg, saj ponujajo igre tudi v slovenskem jeziku (jezik je sicer vedno manjša prepreka za udeležbo v spletni igri, saj večina mlajše generacije govori angleški ali drug jezik EU).

Republika Slovenija ima tudi podatke glede posledic prirejanja igre na srečo preko spleta, ko je leta 2008 Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici, opravila na širokem vzorcu raziskavo v Sloveniji, ki daje podroben vpogled v razširjenost problemov z igrami na srečo med slovenskim prebivalstvom, iz katere je razvidno, da ima pri igrah na internetu probleme 9,9 % igralcev. Primerjalno z drugimi državami, v katerih so igre na srečo podobno dostopne, delež patoloških in problematičnih igralcev v Sloveniji ni zelo visok. Vendar pa je delež problematičnih igralcev nesorazmerno velik med mladimi, kar lahko pomeni večjo dovzetnost novih generacij in s tem nevarnost širitve problema v prihodnje. Delež problematičnih igralcev v starostni skupini od 18 do 30 let znaša kar 1,68 %.

Tudi iz poročila Športne loterije d.d., (ki ima koncesijo in dovoljenje za prirejanje spletnih iger na srečo v Republiki Sloveniji) za leto 2010 - Odvisnost od iger na srečo, je razvidno, da vedno več rezidentov igra igre na srečo pri večjih ponudnikih spletnih iger, kot npr. BWIN, Sportingbet in Bet At Home.

V avgustu 2010 je bila na teritoriju Republike Slovenije izvedena tudi »Raziskava med slovenskimi gospodinjstvi o igranju iger na srečo s poudarkom na internetnih igrah na srečo«, ki jo je naročila Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO), ki kaže, da se je v primerjavi s preteklim letom najbolj povečal delež tistih igralcev, ki igrajo športne stave pri tujih, nelegalnih prirediteljih iger na srečo, zmanjšal pa se je delež igralcev, ki v Republiki Sloveniji igrajo igre na srečo v igralnicah in igralnih salonih ali igrajo loto.

Če je vaš odgovor da, ali podatki ali študije zajemajo ponudnike z licenco s sedežem zunaj EU, ki delujejo na trgu EU?

Za Slovenijo kot članico EU je skoraj popolnoma irelevanten status ponudnika t.i. »sive ali črne« ponudbe znotraj ali zunaj EU, ker j potrebno ponudbo preko spleta zaradi narave stvari regulirati enotno. Ponudniki z licenco s sedežem zunaj EU, ki delujejo na trgu EU, prav tako želijo ustvariti čim večji dobiček s tem, da sprejemajo vplačila igralcev, ki so locirani po vsem svetu. Ti ponudniki večinoma stremijo po dobičku, ki temelji na maksimi milijon vplačnikov po 1 evro in ne 1000 igralcev po 1000 evrov, ob tem pa izkoriščajo dokaj neurejeno področje e-poslovanja, ko želijo zaslužek ustvariti na svetovnem trgu z vplačevanjem množic, ne meneč se za specifičnost dejavnosti iger na srečo, ki ni harmonizirana in unificirana, ne na nivoju EU, kaj šele v svetovnem merilu. Njihov glavni interes je čim večji zaslužek v čim krajšem obdobju, ob predpostavki, da naj posledice takega ravnanja, nosijo posamezne države, čeprav te od tega nimajo nikakršne koristi (npr. davčne), niti ne morejo aktivno vplivati na nivo in vsebino te ponudbe (pravni problem definiranja in kazenskega pregona in ugotavljanje t. i. naveznih okoliščin).

(2) Poznate kakršne koli podatke ali študije v zvezi z naravo ali obsegom črnega trga za spletne igre na srečo? (Ponudniki brez licence)

Mnenja smo, da je treba opraviti analizo teh spletnih strani (črn trg) v okviru EU študije, ki bi podrobno na podlagi enotne metodologije izvedla presek navedene ponudbe, ki bi obsegal tako število spletnih strani - t.i. »črni trg«, navedbo lokacije in registracije družbe oziroma prireditelja, kot tudi osnovne značilnosti te ponudbe glede na zahtevo po poglobljeni identifikaciji igralca, njegovi registraciji, načinih vplačevanja v igro in načinih dviga priigranega denarja, kot tudi obsega vrst spletnih iger in raznih bonitet, ki jih nudijo igralcem.

V Republiki Sloveniji obstaja študija Raziskava med slovenskimi gospodinjstvi o igranju iger na srečo s poudarkom na internetnih igrah iz avgusta 2011, ki jo je naročila Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO), iz katere izhaja, da vse več igralcev iz Slovenije igra pri tujih nelegalnih (sivih in črnih) prirediteljih spletnih iger na srečo (skoraj 40 % anketirancev), ki so npr. v času Svetovnega nogometnega prvenstva v Južni Afriki stavili na športne rezultate povprečno več kot 30 EUR.

(3) Kakšne so vaše izkušnje, če jih imate, s ponudniki spletnih iger na srečo s sedežem v EU in z licenco v eni ali več državah članicah, ki opravljajo in oglašujejo svoje storitve v drugih državah članicah EU? Kakšno je vaše mnenje o njihovem vplivu na ustrezne trge in potrošnike?

Po našem mnenju spletne igre na srečo (igre, ki se prirejajo po internetu in drugih telekomunikacijskih sredstvih; ustrežnejši izraz je sicer igre na daljavo) zaradi narave dejavnosti niso in ne smejo biti tretirane kot posebna vrsta iger na srečo, ampak le poseben način prirejanja iger na srečo. Možnost za tovrstno prirejanje iger na srečo v Republiki Sloveniji imajo le koncesionarji za prirejanje loterijskih iger in stav ter koncesionarji za prirejanje iger na srečo v igralnicah ob izpolnitvi določenih pogojev. Prednosti takega sistema so v tem, da spletne igre prirejajo le gospodarske družbe, ki imajo na področju iger na srečo že večletne izkušnje. Ker pa poslujejo tudi v realnem okolju, imajo igralci do njih večjo stopnjo zaupanja. Spletna ponudba za koncesionarje ne predstavlja nove ponudbe, temveč omogoča izboljšanje in širitev obstoječe ponudbe ob uporabi najmodernejših tehnologij in svetovnega spleta. Tak koncept je podprlo tudi Evropsko združenje Igralnic (The European Casino Association's), ki je v svoji Izjavi poudarilo, da le koncept licenca (t.j. že podeljena koncesija za igralnico) poleg dovoljenja za spletno prirejanje iger na srečo omogoča zadostno varstvo igralcev pred goljufijami in kriminalom.

Prirejanje iger na srečo v Republiki Sloveniji brez koncesije Vlade Republike Slovenije je inkriminirano tako v Zakonu o igrah na srečo, kot tudi v Kazenskem zakoniku (212. člen KZ-1). Posledica take ureditve je tudi prepoved oglaševanja ponudnikov spletnih iger na srečo, ki nimajo koncesije Vlade Republike Slovenije. Zato Urad RS za nadzor prirejanja iger na srečo zoper kršitelje, ki ponujajo ali opravljajo storitve za take ponudnike, ne glede na to, ali gre za ponudnika, ki ima sedež v EU in licenco v eni ali več državah članicah, ali gre za ponudnika, ki ima sedež v Sloveniji in nima koncesije Vlade Republike Slovenije, vodi prekrškovne postopke, pri čemer se prekrškovni postopek vodi zoper ponudnika spletnih storitev, v primeru oglaševanja pa zoper pravno oziroma fizično osebo, ki opravlja oglaševanje (npr. tiskani ali elektronski medij, sponzoriranca, ki reklamira ponudnika). Poleg kazni v prekrškovnih postopkih lahko Urad RS za nadzor prirejanja iger na srečo ponudnikom, ki prirejajo spletne igre na srečo v Sloveniji brez koncesije, prepove prirejanje spletnih iger na srečo. Glede na to, da Republika Slovenija zagovarja restriktiven pristop in da morajo prireditelji, ki v skladu z veljavno zakonodajo smejo prirejati spletne igre, izpolnjevati izredno stroge pogoje (certificiranje, revizija informacijskega sistema, povezanost spletnega igralnega sistema v informacijski sistem nadzornega organa) in da se jih tudi zelo omejuje, še zlasti pri registraciji novih igralcev, taki ponudniki predstavljajo nevarnost za varstvo potrošnikov oziroma izpostavljenih skupin (npr. mladoletniki,

problematični oziroma zasvojeni igralci), preprečevanje pranja denarja in financiranje terorizma (ni izveden poglobljen pregled stranke - igralca) in ne nazadnje tudi nelojalno konkurenco.

Ocenjujemo, da je njihov vpliv na igralniški trg Republiki Sloveniji velik, saj so kapitalsko močnejši in hkrati v privilegiranem položaju, zaradi že omenjenih dejavnikov (plačujejo bistveno nižje dajatve, niso podvrženi plačevanju drugih stroškov – npr. certificiranje spletnega igralnega sistema, neodvisna revizija informacijskega sistema, upravne takse in tarifa stroškov). Zaradi navedenega je njihova ponudba z vidika igralca na videz boljša, saj lahko ponujajo višje stavne kvote, omogočajo višje dobitke ipd.

Republika Slovenija ima izkušnje z največjimi ponudniki spletnih iger na srečo, ki imajo licenco v EU (npr. Malta). Najpogostejše težave s katerimi se srečuje Urad, so povezane s pridobivanjem podatkov o ponudniku spletnih iger na srečo in neizvršitvijo prepovedne odločbe ter izterjavo izrečene globe.

Lani s strani Vlade Republike Slovenije sprejeta Strategija razvoja iger na srečo v Sloveniji pa med cilje države vključuje tudi preprečevanje igranja domačih igralcev pri tujih ponudnikih iger na srečo, ki ne plačujejo davkov v Sloveniji in zaostritev nadzora nad spletnimi ponudniki iger na srečo.

(4) Kakšne so vaše izkušnje, če jih imate, s ponudniki spletnih iger na srečo z licenco s sedežem zunaj EU, ki opravljajo in oglašujejo svoje storitve v državah članicah EU? Kakšno je vaše mnenje o njihovem vplivu na trge EU in na potrošnike?

Čeprav so naše izkušnje osredotočene predvsem na ponudnike spletnih iger na srečo s sedežem v EU in z licenco v eni ali več državah članicah, ki opravljajo in oglašujejo svoje storitve v drugih državah članicah EU, to je s t. i. »sivim trgov«, seveda v bodoče tudi ni mogoče zanemariti ponudnikov spletnih iger na srečo z licenco s sedežem zunaj EU. Situacija pri njih ni bistveno drugačna, kot v primeru, ko je sedež ponudnika znotraj EU, razlika bi lahko nastopila predvsem pri stopnji zaupanja igralca – potrošnika, glede na lokacijo in velikost oziroma renome ponudnika.

Z možnostjo prirejanja iger na srečo preko spleta se mora pred njenim začetkom regulator aktivno opredeliti do nekaterih spremenljivk oz. posledic, ki bodo nastale tako v internem EU trgu kot tudi na svetovnem trgu, saj je ponudba iger na srečo preko spleta hkratna, deluje čezmejno, svetovno, saj je to osnovna karakteristika svetovnega spleta. Zaradi narave interneta lahko to dejavnost regulirajo in uvedejo red le na mednarodni ravni sprejeta pravila o izvajanju dejavnosti, oglaševanju in uporabi teh storitev, s tem, da ga vse države povzamejo. Vemo, da svetovnih, kot tudi evropskih norm na tem področju ni, in da v praksi organi EU ali nacionalni državni organi težko nadzirajo celo npr. v vseh državah kaznivo ponudbo pedofilske vsebine in izvajajo blokado teh vsebin.

Tako kot večina drugih držav članic je tudi Republika Slovenija pred dilemo, ali do te ponudbe voditi izredno restriktivni odnos ali pa jo sprostiti v smislu prostega pretoka storitve in ob dejstvu, da je splet »najbolj demokratičen prostor«, ki omogoča dostop večini potrošnikov do najširše palete ponudbe, tudi iger na srečo. Torej, kaj storiti sedaj, ko učinkovite evropske ali svetovne regulacije ni, še celo v smislu izločitve kaznivih, neprimernih ponudnikov spletnih storitev, kaj šele prirediteljev iger na srečo, ki nimajo koncesije v državi, iz katere prejemajo vplačila. Z omejevanjem te dejavnosti in vodenjem zahtevnih postopkov blokad nelegalnih spletnih ponudnikov, ki širijo zakonsko limitirano ponudbo tako klasičnih (t.j. loterije, srečke s trenutno znanim dobitkom, športne stave ipd.) kot posebnih iger na srečo (kazino igre in igre na igralnih avtomatih, ki se prirejajo v igralnih salonih) in omogočajo nenadzorovano udeležbo iger na srečo od doma ter ob hkratnem onemogočanju take ponudbe domačim koncesionarjem pa Republika Slovenija vsekakor zmanjšuje konkurenčno sposobnost lastnim gospodarskim subjektom, saj njim te možnosti ne da, niti jih učinkovito ne ščiti pred ilegalnimi

ponudniki iger na srečo iz EU in tujine. V tem kontekstu je potrebno obravnavati tudi oglaševanje spletnih prirediteljev, ki se razlikuje od klasičnega oglaševanja, saj praviloma omogoča koristniku reklame, da se takoj aktivno vključi kot igralec v igro na srečo in izvede vplačilo.

(5) Katere možne pravne in/ali praktične težave lahko po vašem mnenju nastanejo zaradi sodne prakse nacionalnih sodišč in Sodišča Evropske unije na področju spletnih iger na srečo? Predvsem, ali na vašem nacionalnem in/ali trgu EU za takšne storitve obstajajo težave v zvezi s pravno varnostjo?

Sodna praksa na področju spletnih iger na srečo šele nastaja, tako na nacionalnem nivoju, kot tudi na nivoju EU. Pri tem se opaža, da skuša nacionalna praksa in zakonodaja najti nacionalno sprejemljiv kompromis med koristmi in negativnimi posledicami dejavnosti, medtem ko sodna praksa EU temelji predvsem na prostem pretoku storitev in enakopravni obravnavi ponudnikov storitev. Zaradi navedenega razhajanja temeljnih usmeritev nacionalnih in evropskih sodišč, še zlasti ker storitev prirejanja iger na srečo na nivoju EU ni posebej urejena, temveč se obravnava v sklopu ostalih storitev, bodo brez neke ustrezne nadsodnacionalne rešitve vedno prihajalo do težav.

To znajo zlorabiti številne družbe, ki ponujajo spletne igre na srečo v posamezni državi članici EU, ter svojo ponudbo razširiti na druge države članice, ne da bi pri tem dobile dovoljenje oziroma koncesijo v drugih državah, kar se v praksi že dogaja. V zvezi s slednjim druga država nima zagotovljene praktično nikakršne pravne varnosti, ki bi ji omogočala, da izvaja svojo politiko omejevanja negativnih posledic igranja na srečo, kot tudi, da bi lahko uveljavljala sprejemljivo kompenzacijo skozi splošne družbene koristi, ki se v nacionalnih ureditvah običajno kažejo z razporejanjem prihodka te dejavnosti v humanitarne namene in za podpiranje športa in rekreacije. Praksa sodišč EU se opira na preprečevanje nacionalnih monopolov pri tovrstnih storitvah v smislu privilegiranja domačih ponudnikov storitev, pri čemer se ponudnike storitev obravnava zgolj z vidika kapitalskega interesa (prost pretok kapitala in storitev), in ne, da v veliki večini primerov ne gre toliko za pridobitno dejavnost in za vir za polnjenje državnega proračuna (ker gre za dejavnost, ki ima mnogo neželenih stranskih učinkov zaradi katerih je družbeno omejeno sprejemljiva), pač pa za kompromisno pokrivanje potreb po igranju pri katerem se večji del prihodkov bolj ali manj direktno namenijo za humanitarne, zdravstvene in druge splošno družbeno koristne namene, npr. za športne dejavnosti.

(6) Ali menite, da obstoječa nacionalna in sekundarna zakonodaja EU, ki velja za spletne igre na srečo, ustrezno ureja te storitve? Predvsem, ali menite, da je zagotovljena skladnost / doslednost med cilji javne politike, ki jih izvajajo države članice na tem področju, ter obstoječimi nacionalnimi ukrepi in/ali dejanskim ravnanjem javnih ali zasebnih ponudnikov, ki opravljajo spletne igre na srečo?

Po našem mnenju zgolj z nacionalno zakonodajo ni mogoče urediti spletnih iger na srečo, sekundarna zakonodaja EU pa jih ne ureja ustrezno. Na nivoju EU bi bilo potrebno sprejeti usmeritve in politike, ki bodo državam omogočale izpolnjevanje temeljnih nacionalnih usmeritev glede družbene sprejemljivosti prirejanja iger na srečo, pravično kompenzacijo za negativne posledice, ki pri tem lokalno nastajajo (vključno s financiranjem nacionalnih dobrodelnih, humanitarnih, zdravstvenih in športno-rekreativnih programov), zaščito igralcev, pošteno in nadzorovano prirejanje iger na srečo, z vidika držav članic EU pa tudi enakopravne možnosti za ponudbo tovrstnih storitev.

(7) Kako se zgornja opredelitev spletnih iger na srečo razlikuje od opredelitev na nacionalni ravni?

V slovenskem zakonu o igrah na srečo so spletne igre urejene v 3a. členu, ki določa, da igre na srečo po internetu oziroma drugih telekomunikacijskih sredstvih lahko prirejajo le gospodarske družbe, ki imajo koncesijo za trajno prirejanje klasičnih iger na srečo ali koncesijo za prirejanje posebnih iger na srečo v igralnicah, in sicer le tisto spletno igro na srečo, ki se določi v koncesijski pogodbi, ki jo skleneta koncesionar in minister, pristojen za finance.

Upoštevajoč splošno definicijo iger na srečo, kot je določena v 2. členu Zakona o igrah na srečo, bi bila definicija spletnih iger na srečo sledeča:

Spletne igre na srečo so igre, ki se pri katerih imajo udeleženci za plačilo določenega zneska enake možnosti zadeti dobitke, izid igre je izključno ali pretežno odvisen od naključja ali kakšnega negotovega dogodka, prirejajo pa se po internetu oziroma drugih telekomunikacijskih sredstvih.

Prirejanje spletnih iger na srečo je podrobneje urejeno v Pravilniku o prirejanju iger na srečo preko interneta oziroma drugih telekomunikacijskih sredstev (Uradni list RS, št. 42/08 in 103/08). V tem podzakonskem predpisu je spletna igra definirana kot igra na srečo, ki se deloma ali v celoti prireja na informacijskem sistemu koncesionarja in se je igralec lahko udeleži preko interneta oziroma drugih telekomunikacijskih sredstvih.

Glede na vse navedeno lahko ugotovimo, da se definicija spletnih iger na srečo v Zeleni knjigi bistveno ne razlikuje od opredelitve na nacionalni ravni.

(8) Ali se igre na srečo, ki jih ponujajo mediji, štejejo za igre na srečo na nacionalni ravni? Ali obstaja razlika med promocijskimi igrami in igrami na srečo?

Za igre na srečo se v skladu z veljavno slovensko zakonodajo štejejo igre, pri katerih imajo udeleženci za plačilo določenega zneska možnost zadeti dobitok, izid igre pa je izključno ali pretežno odvisen od naključja ali kakšnega drugega negotovega dogodka. Za igre na srečo se ne štejejo nagradni razpisi v reklamne namene, če prireditelj take igre sodelovanja v igri ne pogojuje s kakršnim koli vplačilom (lahko tudi posrednim - npr. klic na komercialno linijo, dražja storitev ali izdelek), saj zakon določa, da nihče ne sme kakorkoli sprejemati vplačil in obljubljeni dobitok. V praksi je meja med nagradnimi igrami in igrami na srečo pogosto težko določljiva, zato je potrebna dodatna interpretacija razlikovanja med promocijskimi igrami in igrami na srečo.

(9) Ali se čezmejne igre na srečo izvajajo v prostorih z licenco, namenjenim igram na srečo, (npr. igralnice, igralni saloni ali stavnice) na nacionalni ravni?

Spletne igre na srečo smejo v Republiki Sloveniji prirejati le gospodarske družbe, ki imajo koncesijo za trajno prirejanje klasičnih (t.j. loterijskih) iger na srečo ali koncesijo za prirejanje posebnih (t.j. kazinojskih) iger na srečo v igralnicah, in sicer le tisto spletno igro na srečo, ki se določi v koncesijski pogodbi, ki jo skleneta koncesionar in minister, pristojen za finance.

Informacijski sistem, na katerem prireja spletne igre na srečo, mora koncesionar povezati v informacijski sistem Urada RS za nadzor prirejanja iger na srečo in temu uradu zagotoviti bralni dostop do aplikacij, podatkov in sistemskih zabeležk.

Koncesionar mora tudi zagotoviti, da sta spletni igralni sistem in zgradba, v katerem se nahajata strojna in programska oprema spletnega igralnega sistema, fizično in elektronsko varovana z

zanesljivimi varnostnimi mehanizmi, ki nepooblaščenim osebam preprečujejo dostope in onemogočajo škodljive vplive iz okolja. Spletni igralni sistem in zgradba, v katerem se nahajata strojna in programska oprema spletnega igralnega sistema, se morata nahajati v Sloveniji, praviloma v prostorih, kjer se prirejajo igre na srečo.

(10) Kakšne so glavne prednosti/težave soobstoja različnih nacionalnih sistemov v EU ter različnih praks podeljevanja licenc za spletne igre na srečo?

Moderna tehnologija in možnost hkratne, čezmejne, »worldwide« ponudbe iger na srečo je koncept nacionalnih monopolov in omejene ponudbe iger na srečo zamajala v temeljih, prav tako pa tudi pravno regulacijo navedenega področja. Eno največjih težav pri oblikovanju pravne regulative za področje spletnega igralništva predstavlja določitev »razmerja« med ustreznim nadzorom in svobodo uporabnika in določitev prava oz. naveznih okoliščin, ki jih ponudba iger na srečo preko svetovnega spleta ustvarja. Zaradi neharmoniziranega področja in v svojo zaščito, se vedno več ponudnikov internetnih storitev odloča za vnaprejšnjo določitev prava, ki se bo uporabljalo pri razreševanju morebitnih sporov, povezanih z njihovim poslovanjem.

Države članice so zato prisiljene prilagoditi in pripraviti zakonodajo, ki bo sledila željam potrošnikov in ponudnikom storitev. Posebna narava spletnih iger na srečo (gre za svetovni splet) povzroča težave oblikovalcem politike v državah članicah, saj spletne igre na srečo ponudnikom omogočajo, da zagotavljajo storitve potrošnikom v državi članici, ki ni država njihovega sedeža. Potrošniki (igralci) zato ne vedo, v kateri državi ima njihov dobavitelj storitve sedež (dokajšnja zmeda je tudi na pravnem področju, ko se ugotavlja navezne okoliščine glede stvarne in krajevne pristojnosti sodišč - npr. po sedežu storitve prekrška, lokaciji strežnika, mestu izvršitve vplačila v igro itd.).

Iz analize različnih zakonodaj držav članic in spletne ponudbe iger na srečo v EU je evidentno, da ni možno medsebojno avtomatsko priznavanje licenc za spletno prirejanje in uveljavljanje legalnosti »nacionalne licence« tudi v drugih državah članicah, saj so v regulaciji te specifične dejavnosti prevelike razlike, ne le v smislu kdo in na kakšen, specifično predpisan način, lahko pridobi licenco (nekje le družbe v državni lasti, v okviru monopolne dejavnosti, drugje privatne družbe, brez večjih statusnih omejitev, drugje le družbe, ki že imajo licenco za »land based« prirejanje ipd.), temveč ker med državami članicami obstajajo npr. tudi omejitve glede števila ponudnikov iger na srečo, oblik in načinov državnega nadzora, izpolnjevanja predpisanih tehničnih zahtev za spletni igralni sistem, različnega nabora iger, ki se dovolijo na spletu, različnega predpisanega nivoja »identifikacije« igralca, načina vplačevanja v igralni račun, kot tudi različne stopnje zaščite igralca pred možnostjo »večjih« izgub, preprečevanja zasvojenosti itd.

Poleg navedenih razlik nacionalnih regulacij, da ne omenjamo celo prepovedi igranja preko spleta v posameznih državah članicah, naj omenimo še različne sisteme in stopnje obdavčevanja spletnih iger na srečo, zakonsko predpisanih prostorskih pogojev in finančnih »skladov«, ki jih morajo za zaščito igralcev in za garancijo njihovih izplačil zakonsko formirati družbe, ki pridobijo licenco za prirejanje iger na srečo preko spleta.

Vse to vpliva na to, da v obstoječem pravnem okviru in ob dejstvu, da dejavnost iger na srečo ni predmet harmonizacije, ni možno uvesti nekih »unificiranih, legalnih licenc«, ki bi veljale na enotnem trgu EU, in bi jih priznale vse države članice.

Zaradi tega vidika je popolnoma neosnovana in na napačnih osnovah temelječa trditev, da bi naveden način (medsebojno priznavanje licenc med državami članicami) omogočil prebivalcem EU večjo izbiro in povečal pestrost ponudbe te storitve, saj v tej specifični dejavnosti, ki je zaradi velikih negativnih učinkov strogo in omejevalno regulirana v posameznih državah članicah, ta dejavnost ni in ne sme biti

prepuščena zgolj ekonomski logiki, tako da bi bili »favorizirani« predvsem ponudniki, ki izpolnjujejo zgolj minimalne standarde na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, identifikacije igralca, izvajanja odgovornega igralništva, zaščite igralca, omejevanja problematičnega in patološkega igranja, transparentnosti procesa iger na srečo, preverjanja in nadzorovanja pravilnosti delovanja spletnega igralnega sistema, naključja itd., vse v interesu pridobivanja čim večjih dobičkov in ustvarjanja čim manjših stroškov (kar se žal v praksi že dogaja). Več kot očitno je, da konkurenca na tem področju ne vodi do boljše delitve virov ter da pristop samo z vidika notranjega trga na tem občutljivem področju ni ustrezen.

Države, ki v EU zagovarjajo maksimalne standarde glede zaščite potrošnikov, nimajo nikakršne ekonomske možnosti, da uspešno konkurirajo ponudbi spletnih iger, kjer so operaterji izbrali sedež prav zaradi nizke stopnje davka in nizkih stroškov obratovanja (registrirani v »off-shore« okolju in v t.i. »davčnih rajih«), kjer ne priznajo »negativnih učinkov« igranja, oziroma ta strošek prepuščajo posameznim državam članicam, kjer bivajo vplačniki v spletne igre na srečo.

Narava »svetovnega spleta« pač potencialno omogoča udeležbo v igri igralcem iz celega sveta, od doma, službe, oziroma je stalno in od povsod dosegljiva igralcu (preko mobilnih telefonov ipd.), zaradi neurejenih pravnih okvirjev znotraj EU kot tudi v svetu, nejasnih in različno definiranih naveznih okoliščin ter njenega čezmejnega delovanja, predstavlja stalen konflikt med posameznimi državami članicami, kot tudi regulacijo (v okviru sodne prakse, upoštevanja različnih direktiv itd.) na nivoju skupnosti.

Glede na karakter spletnih iger na srečo (storitve iger na srečo so gospodarska dejavnost posebnega značaja, ker so z njimi povezana vprašanja socialnega in javnega reda ter zdravstvenega varstva), je verjetno v prihodnje nujna harmonizacija, unifikacija dejavnosti, saj drugače ni možno v EU (prav bi bilo celem svetu) zagotoviti ustreznega in učinkovitega varovanja potrošnikov, preprečevanja goljufij in pranja denarja ter ohranjanje socialnega reda.

Druga možnost pa je, da vse države članice preko spleta omogočajo udeležbo v igri na srečo le svojim rezidentom, tretja pa, da se podeli »EU licenca« zgolj manjšemu številu operaterjem, ki bodo izpolnili najvišje standarde glede registracije, varstva potrošnikov, transparentnega poslovanja, pri tem pa bi države članice dobivale dajatve od svojih rezidentov, ki bi vplačevali v spletno igro (vsaka država članica bi imela transakcijski strežnik, kjer bi nadzorovala predvsem vplačila, skupaj z ostalimi članicami pa bi se dogovorili za nadzor operaterja z »EU licenco«, s temi sredstvi bi lahko članice tudi krile stroške za zdravljenje zasvojenosti svojih rezidentov ipd.).

Na ravni EU drugače ni mogoče učinkovito varovati potrošnikov, ohranяти socialni red ter preprečevati goljufij, pranja denarja ter zasvojenosti z igrami na srečo, saj po naši analizi nihče od največjih ponudnikov spletnih igre na srečo v EU trenutno npr. niti ne izvaja poglobljenega pregleda stranke, kar je minimalna zahteva za preprečevanje pranja denarja.

Jasno je, da gre »neurejenost« spletne ponudbe v EU prostoru predvsem v prid največjim ponudnikom spletnih iger na srečo, ki ponujajo najširši nabor iger na srečo od kazino iger, iger na igralnih avtomatih, različnih pokrov do raznovrstnih športnih in drugih stav, ki ponujajo udeležbo v igri in vplačevanje z najrazličnejšimi sistemi (od gotovine, različnih kartic, do tehnološko najmodernejših plačilnih metod preko spleta), kot tudi tega, da igre na srečo ponujajo v večini evropskih pa tudi ostalih svetovnih jezikih.

Države članice imajo v skladu z načelom subsidiarnosti in s sodno prakso Sodišča EU interes in pravico do ureditve in nadzora svojih trgov iger na srečo ob upoštevanju svoje tradicije in kulture, da bi zavarovale potrošnika pred zasvojenostjo, goljufijami, pranjem denarja in vnaprej dogovorjenimi rezultati ter zaščitile subjekte, ki financirajo športne dejavnosti, tako da morajo ponudniki spletnih iger

na srečo spoštovati zakonodajo države članice, kjer te storitve opravljajo in kjer ima prebivališče potrošnik-igralec.

Čeprav je splošno načelo, da morajo države članice tesneje sodelovati pri reševanju družbenih problemov in težav z javnim redom, ki izhajajo iz čezmejnih spletnih iger na srečo, kot so zasvojenost z njimi, zloraba osebnih podatkov ali kreditnih kartic, pa se to v praksi ne izvaja, saj je osnovni kriterij »velikih in v praksi že uveljavljenih ponudnikov spletnih iger na srečo« zgoj dobiček in »nejasna pravna pristojnost«, tako da ne želijo sodelovati z državami, katerih rezidenti vplačujejo v njihove spletne igre. Stvar je v praksi celo privedena do absurda v smislu, da ti ponudniki, ki so registrirani v t.i. »off-shore« okolju ali »davčnih rajih«, celo niso podvrženi notifikaciji v skladu z Direktivo ES o postopku obveščanja na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov t.i. informacijsko direktivo, svojih predpisov s katerimi regulirajo spletno dejavnost, pa čeprav se nahajajo na »kvazi teritoriju EU«.

(11) Če se osredotočimo na zgoraj navedene kategorije, kako so reklamna sporočila za (spletne) igre na srečo regulirana na nacionalni ravni? Ali obstajajo specifične težave s takšnimi čezmejnimi reklamnimi sporočili?

Reklamna sporočila so za spletne igre na srečo so na nacionalni ravni regulirana povsem enako kot za »land based« prirejanje iger na srečo. Prepovedano je vsakršno oglaševanje in opravljanje drugih storitev za prireditelje, ki nimajo koncesije Vlade Republike Slovenije. Specifične težave pri takšnem čezmejnem reklamiranju nastajajo predvsem pri samem odkrivanju kršiteljev in pri izterjavi kazenske sankcije (izterjava globe in vročanje se izvaja v skladu z direktivami, ki so implementirane v Zakonu o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije).

Je pa dejstvo, da se oglaševanje spletnih prirediteljev razlikuje od klasičnega oglaševanja, saj praviloma omogoča koristniku reklame, da se takoj aktivno vključi kot igralec v igro na srečo in izvede vplačilo, in kot tako predstavlja večje tveganje.

(12) Ali obstajajo posebni nacionalni predpisi, ki zadevajo plačilne sisteme za spletne igre na srečo? Kako se ocenjujejo?

V Republiki Sloveniji plačilne sisteme za spletne igre na srečo posebej ureja Pravilnik o prirejanju iger na srečo preko interneta oziroma drugih telekomunikacijskih sredstev (Uradni list RS, št. 42/08 in 103/08; v nadaljnjem besedilu: pravilnik). Dodatno so nekatera vprašanja, ki se tudi nanašajo na plačilne sisteme za spletne igre na srečo, urejena s koncesijsko pogodbo za prirejanje iger na srečo (npr. obveznost, da mora ponudnik v okviru splošnih pogojev prirejanja na spletni strani objaviti tudi načine in pogoje možnega vplačevanja in izplačevanja denarnih sredstev).

Pravilnik določa, da se igralec lahko udeleži spletne igre šele, ko je registriran pri ponudniku spletnih iger, in ima pri njem odprt igralni račun. Igralni račun je račun denarnih sredstev, preko katerega potekajo vplačila v spletno igro, dobitki pri spletni igri in izplačila iz spletne igre.

Pravilnik posebej ne ureja, na kakšen način lahko igralci polagajo denarna sredstva na igralni račun oziroma je to v domeni ponudnika spletnih iger na srečo. Vplačila na igralni račun za igranje posebnih iger na srečo preko spleta so možna z negotovinskimi plačilnimi sredstvi (s kreditno ali plačilno kartico ter elektronskim nakazilom iz bančnega računa). Nakazila na igralni račun za udeležbo pri klasičnih (t.j. loterijskih) igrah na srečo so prav tako raznovrstna, in sicer potekajo preko naslednjih bančnih transferjev: bančni spletni plačilni sistem (Klik, Abanet), mobilni plačilni sistem (Moneta, pri kateri so

zelo nizko limitirana vsa nakazila, ne glede na to, za kakšne storitve gre), kartice z odloženim plačilom (Visa, Eurocard), plačilne kartice (Maestro, Activa) ter neposredna gotovinska vplačila.

V primeru, da igralec želi dvigniti sredstva iz igralnega računa, mu ponudnik spletne igre želena sredstva nakaže na bančni račun. Ponudniki spletnih iger lahko sami določijo dodatne omejitve, ki se nanašajo na višino pologa na igralni račun in dvig iz njega.

(13) So računi igralcev obvezna zahteva iz pravnih razlogov ter za varstvo igralcev?

Kot je razvidno iz odgovora na 12. vprašanje, je prehodno odprtje igralnega računa pogoj za udeležbo pri spletnih igrah na srečo. Gre za zagotavljanje transparentnosti vseh finančnih transakcij, povezanih z izvajanjem spletnih iger na srečo, zlasti z vidika izvajanja nadzora spletnega prirejanja iger. Ponudniki spletnih iger morajo namreč informacijski sistem, na katerem prirejajo spletne igre na srečo, povezati v informacijski sistem nadzornega organa in mu zagotoviti bralni dostop do aplikacij, podatkov in sistemskih zapisov.

(14) Kakšna so obstoječa nacionalna pravila in prakse v zvezi s preverjanjem strank, kako se uporabljajo pri spletnih igrah na srečo ter kakšna je njihova skladnost s pravili o varstvu podatkov? Kako se ocenjujejo? Ali obstajajo specifične težave, povezane s preverjanjem strank v čezmejnem okolju?

Nacionalna regulativa zahteva pri spletnem prirejanju iger na srečo identifikacijo stranke pri odprtju obveznega igralnega računa za igranje pri prireditelju spletnih iger na srečo. Identifikacija je možna neposredno s predložitvijo osebne dokumenta ali po sistemu predhodne identifikacije ponudnika plačilnih sredstev. Identifikacijo torej izvaja sam prireditelj ali pooblaščen organizacija (npr.: Pošta). Koncesionar mora zagotoviti tajnost vseh podatkov o igralcu in njegovem igralnem računu. Podatke sme razkriti samo v skladu z določbami zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma za prireditelje in koncesionarje, ki prirejajo igre na srečo po internetu ali drugih telekomunikacijskih sredstvih določa obveznost pregleda stranke tako pri sklenitvi poslovnega razmerja (za kar se šteje tudi registracija stranke za udeležbo v sistemu prirejanja iger na srečo pri prirediteljih in koncesionarjih, ki prirejajo igre na srečo po internetu ali drugih telekomunikacijskih sredstvih) kot pri transakcijah nad določeno vrednostjo.

Pri pregledu stranke se ugotovi in preveri njeno istovetnost ter pridobi z zakonom zahtevane podatke (osebno ime, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum in kraj rojstva, davčna številka ter številka, vrsta in naziv izdajatelja uradnega osebne dokumenta) z vpogledom v uradni osebni dokument stranke v njeni osebni navzočnosti. Če iz tega dokumenta ni mogoče dobiti vseh predpisanih podatkov, se manjkajoči podatki pridobijo iz druge veljavne javne listine, ki jo predloži stranka, oziroma neposredno od stranke.

Pod pogoji, določenimi v zakonu, se pregled stranke na podlagi ugotavljanja istovetnosti stranke in preverjanja njene istovetnosti na podlagi verodostojnih, neodvisnih in objektivnih virov pri sklepanju poslovnega razmerja lahko zaupa tretji osebi, ki mora zadoščati vsem zahtevam zakona.

(15) Ali lahko dokažete, da navedeni dejavniki vplivajo na pojav čezmernega igranja na srečo ali prekomernega zatekanja k spletnim igram na srečo oziroma igrajo ključno vlogo pri tem pojavu? (po možnosti instrumente razvrstite po pomenu)

Podatke, s katerimi razpolaga Urad in koncesionarji, bi bilo mogoče uporabiti za dokazovanje obstoja korelacij, vendar pa brez še drugih relevantnih podatkov tega ni mogoče dokazati.

(16) Ali imate dokaze, da so navedeni instrumenti ključni in/ali učinkoviti pri preprečevanju ali omejevanju čezmernega igranja, povezanega s spletnimi igrami na srečo? (po možnosti instrumente razvrstite po pomenu)

Instrumenti se sicer uporabljajo, vendar po našem vedenju ni bila narejena nobena analiza, ki bi dokazovala, da so navedeni instrumenti ključni za preprečevanje ali omejevanje čezmernega igranja, povezanega s spletnimi igrami na srečo.

(17) Ali lahko predložite dokaze (npr. študije, statistične podatke) o obsegu čezmernega igranja na srečo na nacionalni ravni ali na ravni EU?

Poznana je raziskava iz leta 2008 z naslovom "Igre na srečo med prebivalci Slovenije", ki jo je izdelala Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici in je dostopna na spletnem naslovu http://www.fuds.si/media/pdf/raziskovanje/raziskava_o_igrah_na_sreco.pdf ter raziskava iste fakultete, ki je bila narejena v začetku leta 2010 z naslovom "Igranje na srečo med dijaki višjih letnikov srednjih šol primerjava med Goriško in Dolenjsko regijo" in je dostopna na spletnem naslovu http://www.fuds.si/si/dejavnosti/raziskovanje/?v=igralniske_studije.

Glavne ugotovitve raziskave iz leta 2008 so:

- V zadnjem letu je vsaj eno igro na srečo igrala približno tretjina prebivalstva
- Najpogostejše igre so loto, hitre srečke, druge klasične igre in športne stave
- Posebne igre na srečo (v igralnicah, igralnih salonih, prek interneta) so med slovenskim prebivalstvom redkejše, največ pa je med njimi igranja na igralnih avtomatih
- Dobra polovica igra predvsem zaradi dobitka, slaba četrtnina zaradi zabave, slaba petina zaradi radovednosti
- Test *South Oaks Gambling Screen* (SOGS), ki je bil kot niz vprašanj vključen v anketni vprašalnik in se kot mednarodni standard največkrat uporablja za ugotavljanje problemov z igrami na srečo, je pokazal, da ima probleme z igranjem 0,46 odstotka prebivalcev. 0,12 odstotka med njimi ima tako hude probleme, da jih lahko štejemo za patološke igralce.
- Primerjalno z drugimi državami, v katerih so igre na srečo podobno dostopne, to ni zelo velika številka. Vendar je delež oseb s problemi nesorazmerno velik med mladimi do 30 let (kar 1,68 odstotka), kar lahko pomeni večjo dovzetnost novih generacij in s tem nevarnost širitve problema v prihodnje. Posebno izpostavljeni so samski moški s srednjo izobrazbo.
- Med igralci posebnih iger na srečo (igralnice, saloni, internet) so problemi z igranjem iger na srečo verjetnejši. Vendar pa večina med tistimi, ki imajo probleme z igrami na srečo, igra samo klasične igre (loto, srečke, športne stave ipd.). Med tistimi, ki imajo probleme z igrami na srečo po testu SOGS jih je tako kar 61,7% v zadnjem letu igralo samo klasične igre na srečo.
- V Sloveniji je na podlagi anketne ocene 1.932 patoloških igralcev in 5.795 problematičnih igralcev. Na temelju tega lahko ocenimo, da znašajo družbeni stroški igralništva med 5.461.508 EUR (metodologija APC) in 5.957.655 EUR (metodologija NORC).

- Zaposleni v igralniški dejavnosti predstavljajo ogroženo skupino. Igranje iger na srečo je v tej skupini veliko večje kot v splošni populaciji. Okoli 10% anketirancev izkazuje manjše ali večje težave z igrami na srečo. Povezava med tipom zaposlitve (neposredni ali posredni stiki z gosti) je relativno močna. Zaposleni, ki imajo močnejši stik z gosti, so bolj izpostavljeni tveganju.
- Država še vedno nima razvite preventivne in kurativne strategije za soočanje z negativnimi učinki igralniške dejavnosti.

Raziskava med dijaki Goriške regije, kjer je ponudba iger na srečo velika, in Dolenjske regije, kjer je ponudba, še zlasti posebnih iger na srečo, ki se prirejajo v igralnicah in igralnih salonih, bistveno manjša, je pokazala:

- da so fantje bolj izpostavljeni vplivom prirejanja iger na srečo;
- da za igre na srečo več trošijo fantje kot dekleta;
- da ima probleme z igrami na srečo bistveno več fantov kot deklet;
- da imajo dijaki največ izkušenj z igram s kartami za denar in da jih imajo več dijaki z Goriške regije;
- da so na drugem mestu po popularnosti športne stave, s katerimi imajo za malenkost več izkušenj dijaki iz Dolenjske regije;
- da so pomembne razlike med dijaki, ki imajo izkušnje z igranjem na elektronski ruleti, saj ima v Goriški regiji take izkušnje kar 17,1% dijakov v Dolenjski regiji pa le 4,6%
- da ima v obeh regijah kar 16,7 % v raziskavo vključenih dijakov izkušnje z igrami na srečo preko interneta;
- in da imajo dijaki iz obeh regij veliko pogosteje izkušnje z igrami na srečo v primerjavi s celotno slovensko populacijo.

(18) Ali obstajajo priznane študije ali dokazi, ki kažejo, da je pri spletnih igrah na srečo bolj oziroma manj verjetno kot pri drugih oblikah iger na srečo, da posamezniki do igranja razvijejo patološki vzorec vedenja?

Enako kot 17.

(19) Ali imate dokaze o tem, katere oblike spletnih iger na srečo (vrste iger) so glede tega najbolj problematične?

Iz obsežne študije, ki jo je leta 2008 izvedla Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici izhaja, da je prav delež problematičnih igralcev nesorazmerno velik med mladimi, kar lahko pomeni večjo dovzetnost novih generacij in s tem nevarnost širitve problema v prihodnje. Delež problematičnih igralcev v starostni skupini od 18 do 30 let znaša kar 1,68 %, le-ti pa največ igrajo preko spleta.

Iz »Raziskave med slovenskimi gospodinjstvi o igranju iger na srečo s poudarkom na internetnih igrah na srečo«, ki je bila izvedena v letu 2010 pa je razvidno, da vplačujejo v »nelegalne spletne igre«, ki

jih prirejajo večinoma najbolj oglaševalsko agresivne družbe, ki imajo od iger na srečo preko spleta tudi najvišje prihodke, ki so registrirane v državah EU z nizkimi stopnjami davka, Gibraltarju in »davčnih rajih«, večinoma moški z nižjo izobrazbo (osnovnošolska, poklicna) v starosti od 18 do 45 let, največ pa igrajo športne stave in poker.

Spletne igre na srečo se izvajajo v nenadzorovanem okolju, 24 ur, ponoči, brez nadzora zaposlenih, kot je to primer v »land based« ponudbi, nadzora staršev ali družinskih članov, na spletu je praviloma vsa ponudba iger na srečo z visokimi vložki v igro, igralec celo lahko igra več stav v različne igre hkrati, moderna tehnologija pa tudi omogoča enostaven in izredno hiter način vplačevanja v igro.

(20) Kako se na nacionalni ravni preprečuje čezmerno igranje na srečo? (npr. za zagotovitev zgodnjega odkrivanja)?

Na nacionalni ravni obstaja projekt preventive, namenjen predvsem mladim in staršem »Ne-odvisen.si«, ki vsebuje vse odvisnosti, med drugim tudi poglavje o hazardiranju preko spleta.

Slovenski zakon o igrah na srečo od koncesionarjev zahteva, da morajo igre na srečo prirejati družbeno odgovorno, da morajo udeležence iger na srečo opozoriti na tveganja, zlasti na možnost za zasvojenost z igrami na srečo, jim zagotoviti napotke za odgovorno igranje in nuditi informacije o tem, kje lahko dobijo pomoč ob zasvojenosti. Vse navedene ukrepe morajo prireditelji podrobno opredeliti v internih aktih in usposobiti zaposlene glede izvajanja odgovornega prirejanja iger na srečo.

Slovenska zakonodaja je uveljavila tudi t.i. sistem »samoprepovedi«, kar omogoča igralcem, da lahko prepoved udeležbe v igre na srečo v Republiki Sloveniji uveljavijo z enega mesta. Na nivoju države igralec, ki želi uveljaviti prepoved udeležbe v igrah, ki se izvajajo v igralnicah, igralnih salonih ali v igre, ki jih prirejajo preko spleta legalni spletni prireditelji, to lahko stori pri kateremkoli od navedenih prirediteljev s tem, da je ta dolžan najpozneje naslednji dan obvestiti nadzorni organ, ta pa najkasneje naslednji delovni dan obvesti vse prireditelje na območju Republike Slovenije. Prepoved udeležbe pri igrah na srečo je možna najmanj za šest mesecev in največ za tri leta, igralec pa pisne izjave o samoprepovedi v tem obdobju ne more preklicati.

V primeru sklenjenega mednarodnega dogovora, velja samoprepoved tudi na območju drugih držav. Slovenija takega dogovora še ni sklenila z nobeno od držav članic EU, mnenja pa smo, da bi bilo tak sistem nujno uveljaviti na nivoju EU, če želimo učinkovito varovati potrošnike, ki se udeležujejo iger na srečo, predvsem igralce, ki so potencialni zasvojenosti z igrami na srečo.

(21) Ali je na nacionalni ravni na voljo zdravljenje zasvojenosti z igrami na srečo?

Če je, v kakšnem obsegu ponudniki storitev spletnih iger na srečo prispevajo k financiranju takih preventivnih ukrepov in zdravljenja?

Primerjalno z drugimi državami, v katerih so igre na srečo podobno dostopne, delež patoloških in problematičnih igralcev v Sloveniji ni zelo visok, vendar pa je delež problematičnih igralcev nesorazmerno velik med mladimi, kar lahko pomeni večjo dovzetnost novih generacij in s tem nevarnost širitve problema v prihodnje. Delež problematičnih igralcev v starostni skupini od 18 do 30 let znaša kar 1,68 %. Posebno izpostavljeni so samski moški s srednjo izobrazbo. Anketa med zaposlenimi v igralniški dejavnosti kaže, da tudi zaposleni predstavljajo ogroženo skupino, tako pri »land based« ponudbi kot ponudbi iger na srečo preko spleta.

Patološka zasvojenost z igrami na srečo je po mednarodni zdravstveni klasifikaciji bolezen, zato je v dokumentu, ki ga je decembra 2010 sprejela Vlada Republike Slovenije (Strategija razvoja iger na

srečo v Sloveniji) določeno, da mora biti zdravljenje odvisnosti brezplačno in vključeno v obvezno zdravstveno zavarovanje, s spremembo področne zakonodaje pa je potrebno zagotoviti tudi finančna sredstva.

Zdravljenje zasvojenih igralcev se izvaja v okviru zdravstvenih domov (najbolj aktiven na tem področju je Zdravstvenega doma v Novi Gorici) in psihiatričnih klinikah, aktivna pa so tudi civilna združenja, kot npr. »Gamblers anonimus«, ki delujejo v večjih mestih po državi.

(22) Kakšno stopnjo skrbnosti pri preverjanju določajo nacionalni predpisi na tem področju? (npr. beleženje vedenja spletnih igralcev na srečo za ugotavljanje morebitnih patoloških primerov).

Slovenski zakon o igrah na srečo od koncesionarjev zahteva, da morajo igre na srečo prirejati družbeno odgovorno, da morajo udeležence iger na srečo opozoriti na tveganja, zlasti na možnost za zasvojenost z igrami na srečo, jim zagotoviti napotke za odgovorno igranje in nuditi informacije o tem, kje lahko dobijo pomoč ob zasvojenosti. Vse navedene ukrepe morajo prireditelji podrobno opredeliti v internih aktih in usposobiti zaposlene glede izvajanja odgovornega prirejanja iger na srečo.

Slovenska zakonodaja je uveljavila tudi t.i. sistem »samopreovedi«, ki je podrobneje opisan pri odgovoru na 20. vprašanje in ki omogoča igralcem, da lahko prepoved udeležbe v igre na srečo v Republiki Sloveniji uveljavijo z enega mesta.

(23) Ali so po vašem mnenju starostne omejitve za dostop do spletnih iger na srečo v vaši ali kateri koli drugi državi članici ustrezne za uresničitev zelenega cilja?

Starostna meja za spletne igre na srečo je enaka starostni meji za vstop v igralnico in je vezana na polnoletnost, to je 18 let. Menimo, da kljub temu ni ustrezno urejena in bi jo bilo treba dvigniti, ker več študij, ki obravnavajo zasvojenost s spletnimi igrami na srečo ugotavlja, da je mlajša populacija bistveno bolj »ranljiva« in nagnejena k zasvojenosti kot starejša populacija igralcev, tako da predlagamo, da se ta meja dvigne na 23 let.

Pri tem želimo opozoriti še na masovno brezplačno ponudbo iger na srečo oziroma uporabo t.i. video igrice, ki jih igrajo otroci, in tendenco, da se take igre kasneje grafično uporabijo kot igre na srečo, tako da avtorji novih iger na srečo preko spleta namenoma brišejo ločnico med video igrami za zabavo, ki je namenjena generaciji v odrasčanju in igrami na srečo, kjer so za udeležbo potrebna vplačila v igro, saj na ta način lažje pridobivajo konzumente za igro na srečo ozirna jih celo »ustvarjajo«.

(24) Ali so predpisana spletna preverjanja starosti in kako delujejo v primerjavi z osebno identifikacijo pri tradicionalnih igrah na srečo?

Preden se igralec registrira in odpre igralni račun, je zahtevana osebna identifikacija, predpisana v Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma kot obveznost pregleda stranke. Pri pregledu stranke se ugotovi in preveri njeno istovetnost ter pridobi podatke o osebnem imenu, naslovu stalnega ali začasnega prebivališča, datumu in kraju rojstva, davčni številki ter številki, vrsti in nazivu izdajatelja uradnega osebnega dokumenta, v osebni navzočnosti stranke. Na podlagi podatka o datumu rojstva je za mladoletne osebe onemogočeno odprtje igralnega računa.

(25) Kako je urejeno tržno komuniciranje pri ponudbi iger na srečo, da se zagotovi varstvo mladoletnikov na nacionalni ravni in ravni EU? (Npr. omejitve pri promocijskih igrah, izdelanih kot spletne kazinoške igre, sponzoriranje športa, maloprodajno trženje (npr. replike športnih dresov, računalniške igre itd.) in uporaba socialnih spletnih mrež ali delitev video posnetkov za namene trženja.)

Slovenski zakon o igrah na srečo od koncesionarjev izrecno zahteva, da morajo igre na srečo prirejati družbeno odgovorno. Ker je prirejanje iger na srečo preko spleta le drug način prirejanja, morajo upoštevati vse določbe, ki veljajo za »land based« prirejanje iger na srečo (starostna omejitev in s tem povezano preverjanje starosti ter opravilne sposobnosti).

(26) Katere nacionalne regulativne določbe o pogojih za izdajo licence in reklamnih oglasih v zvezi s spletnimi igrami na srečo obravnavajo ta tveganja in varujejo ranljive skupine potrošnikov? Kako bi jih ocenili?

Že v postopku dodeljevanja koncesije za prirejanje iger na srečo se med drugim preverja tudi vpliv na socialno, kulturno in naravno okolje ter posameznika, in je to tudi eden od odločilnih kriterijev za odločitev o dodelitvi koncesije.

Slovenski zakon o igrah na srečo od koncesionarjev nadalje izrecno zahteva, da morajo igre na srečo prirejati družbeno odgovorno, da morajo udeležence iger na srečo opozoriti na tveganja, zlasti na možnost za zasvojenost z igrami na srečo, jim zagotoviti napotke za odgovorno igranje in nuditi informacije o tem, kje lahko dobijo pomoč ob zasvojenosti. Vse navedene ukrepe morajo prireditelji podrobno opredeliti v internih aktih in usposobiti zaposlene glede izvajanja odgovornega prirejanja iger na srečo.

Slovenska zakonodaja je uveljavila tudi t.i. sistem »samoprepovedi«, ki je podrobneje opisan pri odgovoru na 20. vprašanje in ki omogoča igralcem, da lahko prepoved udeležbe v igre na srečo v Republiki Sloveniji uveljavijo z enega mesta.

(27) Ali lahko navedete kakšne študije in/ali imate na voljo statistične podatke v zvezi s spletnimi igrami na srečo?

Regulatorni organ ne more podati konkretnega odgovora v okviru zahtev, da vam posreduje študije in statistične podatke v zvezi z goljufijami, poveznanimi s spletnimi igrami na srečo. Mnenja pa smo, da tak odgovor ne bi bil odraz dejanskega stanja, ker je na podlagi dnevnih zaznav predvsem preko sredstev javnega obveščanja možno sklepati, da se tovrstna dejavnost vse bolj izkorišča tudi za kriminalne namene.

Glede goljufij, kjer operater igralcem ne izplača dobitka, zaznavamo reakcije slovenskih igralcev, ki na spletu komentirajo neizplačila dobitkov predvsem v udeležbi spletnih iger na srečo, ki jih organizirajo nelicencirani prireditelji izven območja EU, kot tudi v primeru blokad, ko zaradi ukrepov nadzornih organov onemogočijo poslovanje posameznim operaterjem (zadnji primer, ko so ZDA blokirale spletne strani: FullTiltPoker, PokerStars in Absolut Poker), ali v primeru lažnega predstavljanja oziroma "phishing", s katero goljufi ponaredijo uradno spletno mesto igralnice in ustvarijo lažno spletno igralnico.

Glede nedovoljene uporabe osebnih informacij, slovenski strokovnjak na tem področju (g. Gorazd Žagar) ocenjuje, da so od leta 2005 kiberkriminalci v okviru spletnega poslovanja (kamor sodijo tudi vplačila v spletne igre na srečo) odtujili že 510 milijonov občutljivih osebnih podatkov, katerih npr. pretežni del predstavljajo plačilne kartice (zadnji vdor se je zgodil v omrežje Sony Play Station). Kraja kreditnih kartic je strani hekerjev tako obsežna, da obstajajo celo podzemni spletni forumi in strežniških IRC za prodajo le-teh. Samo v Veliki Britaniji se ocenjuje, da letni strošek, povezan s krajo in preprodajo ukradenih plačilnih kartic presega 30 milijard funtov. Največ vdorov v podatkovne baze se danes zgodi predvsem zaradi slabo zasnovane spletne aplikacije (v EU ni tehničnega standarda, hekerji pa pogosto izkoristijo nizke nacionalne tehnične predpise na tem področju, tako da so znane tehnike vrivanja - SIQ injection, extrapolation, napadov s sleparjenjem in napadov z uporabo socialnega inženirstva ipd.). Ne glede na stalen razvoj in dvigovanje zaščite elektronskega poslovanja kiberkriminalci vdirajo v sofisticirane programe, saj večina spletnih prirediteljev iger na srečo omogoča širok spekter vplačevanja v igro na srečo (npr. pri vplačevanju preko mobilnega telefona prestrezajo sporočila SMS in dostopajo do avtorizacijskih kod, zlorabo računa Pay Pal je mogoča, če napadalec posreduje uporabniško ime - spletni poštni naslov in geslo).

Prav tako so možne tudi manipulacije izida z nedovoljenim poseganjem v programsko opremo, saj večina držav članic nima predpisanih certifikacijskih postopkov in tehničnih predpisov glede zahtev za spletni igralni sistem. Prav zaradi tega slovenska zakonodaja predpisuje posebne tehnične zahteve, ki jih morajo izpolniti koncesionarji, ki prirejajo igre na srečo preko spleta, predmet certificiranja in preverjanja tehničnih zahtev pa predstavlja spletna igralna naprava kot celota, ki vključuje tako generator naključnih števil za spletno igro, vplačila v spletno igro in izplačila iz spletne igre in vse števec in zabeleške dogodkov in stanj, ki so predpisani v pravilniku, ki ureja prirejanje igre na srečo preko interneta oziroma drugih telekomunikacijskih sredstev, in pravilniku, ki ureja nadzorno informacijski sistem, ob pogoju, da nadzorni organ "on-line" nadzira vse podatke in dogodke, ki mu omogočajo statistični nadzor nad vplačili in izplačili v igro, kot tudi podatke, ki so pomembni za nadzor nad posamezno spletno igro, in število odigranih spletnih iger, ki so prav tako predmet certifikacijskega postopka.

Zaradi tega je izredno pomembno, da ima nadzorni organ direkten in kontinuiran vpogled v vse obračunske podatke, saj izkušnje kažejo, da se goljufije oz. tudi nenamerne napake v programu, ki jih igralci odkrijejo in izkoristijo, najprej pokažejo skozi obračun, predvsem odstopanje dejanskega deleža vračanja od teoretičnega. Pri fizičnem prirejanju (land based) je takšen nadzor izostren, saj se vidi vsak igralni avtomat posebej, torej če je več enakih avtomatov, se hitreje opazi odstopanje enega v primerjavi z drugim. Pri internetnem prirejanju pa lahko vodimo evidenco le po igri, kjer pa je v vsaki igri udeležena množica igralcev. Morebitna odstopanja se tako izgubijo v množici in je zato deviacije težje videti in izslediti. Ker pri prirejanju iger na srečo preko spleta ni možno preko avdio video nadzornega sistema spremljati izvajanja igre in reakcij igralcev, v t.i. virtualnem okolju, je povsem nenadzorovano npr. štetje kart in dogovarjanje soigralcev (primeroma naj navedemo sodelovanje igralcev v pokru, ko izvedejo t.i. »chip dumping«, ko igralec namerno izgubi z namenom, da prenese denar na drug igralni račun).

Ker je spletni igralni sistem veliko kompleksnejši od posameznih igralnih naprav in avtomatov (po ocenah informacijskih strokovnjakov za zagon spletnega igralnega sistema v državah z nizkimi standardi potrebuješ le cca 50.000 EUR, največja vlaganja pa prireditelji vložijo zgolj v promocijo), je zato tudi nadzor veliko težji in bolj kompleksen, kot pri "land based" prirejanju. Številni nacionalni predpisi zaradi tega in tudi zaradi možnosti hitrega ažuriranja, postopki nadgradenj in sprememb številnih iger na srečo, bonusov in progresiv, praviloma sploh ne predvidevajo celovitega pregleda programske opreme, ampak bolj nadzor internih postopkov in sistema kakovosti, zato se nam zdi

ključno poenotenje tehničnih standardov na nivoju EU, nadzora in obračuna po posameznih državah igralcev, pred zagotavljanjem večje odprtosti prirejanja iger na srečo preko spleta.

(28) Ali ima vaša država predpise glede nadzora, standardizacije in certificiranja igralnih naprav za igre na srečo, generatorja naključnih števil ali druge programske opreme?

V Republiki Sloveniji so z zakonskimi in tudi podzakonskimi predpisi zelo podrobno regulirane igre na srečo preko spleta, saj se država zaveda visoke stopnje odgovornosti kot tudi tveganja take ponudbe, do katere lahko istočasno dostopa 24 ur na dan večje število igralcev. Igre preko spleta lahko prirejajo na podlagi izpolnjenih zakonskih in v koncesijski pogodbi določenih pogojev, le preverjeni koncesionarji, ki prirejajo igre na srečo v igralnici ali prirejajo trajne klasične (t. j. loterijske) igre na srečo.

Nadzor nad njimi stalno izvaja državni nadzorni organ, ki je ustanovljen na podlagi specialnega zakona, prav tako pa mora nadzor izvajati tudi sam koncesionar, ki mora oblike in vsebine internega nadzora podrobno opredeliti v svojih internih aktih.

Zakonsko je način tehničnega nadzora spletnega igralnega sistema reguliran predvsem s 3.a in 3.b členom Zakona o igrah na srečo (Uradni list RS, št. 14/11 – uradno prečiščeno besedilo), Pravilnikom o prirejanju iger na srečo preko interneta oziroma drugih telekomunikacijskih sredstev (Uradni list RS, št. 42/08 in 103/08), Pravilnikom o institucijah za izdajanje poročil o preizkusu igralne naprave (Uradni list RS, št. 9/07), Pravilnikom o nadzornem informacijskem sistemu igralnih naprav (Uradni list RS, št. 59/08, 88/09, 84/10 in 37/11), Pravilnikom o tehničnih zahtevah za igralne naprave za izvajanje iger na srečo in postopku ugotavljanja skladnosti (Uradni list RS, št. 59/08, 88/09 in 37/11) in z Uredbo o podrobnejših pogojih, ki jih mora izpolnjevati prireditelj pri trajnem prirejanju klasičnih iger na srečo (Uradni list RS, št. 70/00 in 38/09).

Spletni igralni sistem s stališča izpolnjevanja tehničnih zahtev v postopku preskušanja preveri strokovni laboratorij, ki preveri, če spletni igralni sistem izpolnjuje vse predpisane tehnične lastnosti, izvede pa se tudi postopek certificiranja, ko se ugotovi skladnosti tipa spletnega igralnega sistema z zahtevami, določenimi v predpisih, ki urejajo igre na srečo. Preverja se sistem v celoti, tako da preverjanje vključuje generator naključnih števil za spletno igro, vplačila v spletno igro in izplačila iz spletne igre in vse števice in zabeležke dogodkov in stanj, ki so predpisani v pravilniku, ki ureja prirejanje igre na srečo preko interneta oziroma drugih telekomunikacijskih sredstev, in pravilniku, ki ureja nadzorno informacijski sistem, saj po slovenski zakonodaji spletno igro lahko prireja le koncesionar, ki svoj spletni igralni sistem poveže v informacijski sistem nadzornega organa. Koncesionar mora nadzornemu organu zagotoviti »on-line« bralni dostop do aplikacij, podatkov in sistemskih zabeležk.

Poročilo o preskusu spletnega igralnega sistema izda imenovana institucija za ugotavljanje skladnosti igralnih naprav, dovoljenje za njeno uporabo pa državni nadzorni organ. Institucija na terenu izvaja redne in izredne kontrole izpolnjevanja prepisanih tehničnih lastnosti spletnega igralnega sistema, nadzorni organ pa izvaja stalen nadzor preko svojega informacijskega sistema.

Poleg spletnega igralnega sistema se preverja tudi vsaka spletna igra, ki se mora na podlagi zakona in koncesijske pogodbe uvrstiti med igre na srečo, kar z odločbo stori minister, pristojen za finance. V tem postopku institucija in tudi nadzorni organ preverita spletno igro na srečo, če je rezultat igre resnično naključen, če je igra »fer« do igralca (preveri praktični in teoretični win), če je nadzorljiva in če se igra lahko stabilno izvaja na spletnem igralnem sistemu, pri tem pa se tudi določi, katere specifične podatke in lastnosti se spremlja preko nadzorno informacijskega sistema.

(29) Katere prakse so po vašem mnenju najboljše za preprečevanje različnih vrst goljufij (goljufivo vedenje ponudnikov storitev do igralcev, goljufivo vedenje igralcev do ponudnikov storitev in goljufive prakse med igralci) in za pomoč pri pritožbenih postopkih?

Priranje iger na srečo v reguliranem in strogo nadzorovanem okolju. Uveljavitev sistema internega in eksternega nadzora. Certificiranje, neodvisna revizija informacijskega sistema in finančnega poslovanja ter podrobno testiranje pred implementacijo oziroma izdajo dovoljenja za začetek prirejanja spletnih iger na srečo. Učinkoviti sistemi odkrivanja in učinkovita kaznovalna politika in osveščanje igralcev.

(30) V zvezi s specifičnim vprašanjem športnih stav in vnaprejšnjega dogovarjanja o rezultatih po kakšnih nacionalnih predpisih se morajo ravnati ponudniki spletnih iger na srečo in osebe, vključene v športne dogodke/igre, zlasti za preprečitev „navzkrižja interesov“? Ali so na voljo kakršni koli podatki ali študije v zvezi z obsegom tega problema?

Vsekakor je treba temu vprašanju posvetiti posebno pozornost, a zaenkrat v slovenskih predpisih to še ni podrobno regulirano, se pa v okviru koncesijskega načina prirejanja športnih stav zahteva, da se stave na športne dogodke izvajajo le v okviru regularnih tekmovanj (snemanje tekmovanj, sodniška kontrola, poročanje o sumljivih dogodkih), kjer je minimalna možnost dogovarjanja izida tekme (npr. pisni dogovori s športnimi zvezami, pogodbeni zaveza o neudeležbi tekmovalcev pri stavah v panogah, kjer nastopajo, antidoping kontrole).

(31) Katera vprašanja bi po vašem mnenju morali obravnavati prednostno?

Prednostno bi morali obravnavati vprašanja kraje identitete in manipulacije izidov športnih dogodkov.

(32) Kakšno je po vašem mnenju tveganje, da bi ponudnik storitev (spletnih) športnih stav, ki je podpisal sponzorsko pogodbo s športnim klubom ali zvezo, za lasten dobiček skušal neposredno ali posredno vplivati na izid športnega dogodka?

Ob predpostavki, da gre za sponzoriranje s strani prireditelja, ki ima koncesijo Vlade RS, je v Sloveniji tveganje zelo majhno.

(33) V katerih primerih se je pokazalo, kako se lahko spletne igre na srečo uporabijo za pranje denarja?

Glede nelegalnih ponudnikov spletnih iger na srečo ocenjujemo iz analiz spletnih strani in načina njihovega poslovanja, da večina ne upošteva zgoraj naštetih vsebin in direktiv o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma, za kar je potrebno narediti študijo na nivoju EU.

Velik problem predstavlja neurejeno »polnjenje« (npr. tudi z pologi gotovine) igralnih računov, saj je to področje v državah članicah zelo različno in dokaj slabo regulirano, tako, da je v praksi možno, da se kasnejše »izplačilo« legalizira kot prihodek od izplačil iz igre na srečo oziroma dobiček.

V praksi vse več računalniških igrice na srečo, ki se prirejo preko spleta dobiva karakter igre na srečo (posredna vplačila za udeležbo, stave na izid), zato bi bilo potrebno uvrščati take, ki so poštene, ki

vračajo zadostni odstotek vplačila, ki so po karakterju take, da omogočajo nadzor, transparentnost prirejanja itd.

(34) Kateri sistemi za izvedbo mikro plačil zahtevajo specifičen regulativni nadzor za uporabo pri storitvah spletnih iger na srečo?

V praksi se glede na različne ponudnike uporabljajo tudi različni sistemi vplačevanja in izplačevanja v procesu iger na srečo preko spleta, različne možnosti vplačil stav za udeležbo igralcev v spletni igri na srečo, od direktnega vplačevanja gotovine, do možnosti nakupa žetonov preko igralnega računa. Nakup sredstev za udeležbo v igro na srečo je možen preko kreditnih kartic, različnih čekov, asignacijskih nalogov, vplačil na stavnicah, preko bančnih spletnih plačilnih sistemov, mobilnih telefonov itd.

Z uporabo gotovine za financiranje »pre paid« kartice predstavlja podobno tveganje kot pri gotovini. Internetni prireditelji niso sposobni enake stopnje pregleda določenih vrst »pre paid« kartic kot pri pregledu računov pri finančnih institucijah. Tudi »elektronske denarnice« pogosto niso licencirane v državah dobrega imena in nekatere e-denarnice sprejemajo gotovino kot depozite. V državah, ki dopuščajo prenose denarja in vplačila v »land based« igralnice, kot tudi v spletne igralnice, se morajo zavedati tveganja, da kadar stranke izvedejo plačilo na e-denarnico iz svojega računa pri finančni instituciji, ta zabeleži samo plačilo na e-denarnico ne pa tudi transakcije spletne igralnice.

(35) Imate izkušnje in/ali dokaze v zvezi z najboljšimi praksami za odkrivanje in preprečevanje pranja denarja?

V Republiki Sloveniji se pri spletnem prirejanju uporabljajo vse tri v zeleni knjigi navedene prakse. Skrbnost pri preverjanju: plačujejo lahko le igralci, ki imajo pri koncesionarju odprt igralni račun in so se pred tem osebno identificirali z veljavnim osebnim dokumentom; preverjanje plačil: nakazila iz igralnega računa so možna le na transakcijski račun, ki mora biti odprt pri banki in pri odprtju katerega je banka opravila identifikacijo imetnika računa; denarna izplačila iz igralnega računa, ki niso posledica priigranih dobitkov, so opredeljena kot sumljive transakcije, o katerih mora prireditelj obveščati nadzorni organ, pristojen za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma; nadzor delovanja: vsak koncesionar ima izdelano analizo tveganja za prepoznavanje sumljivih transakcij, strank, njihovo beleženje ter sporočanje za to pristojnemu organu.

Ker v Republiki Sloveniji igre na srečo preko spleta lahko prirejajo le koncesionarji, ki trajno prirejo klasične igre na srečo in koncesionarji, ki že prirejajo posebne igre na srečo v igralnicah lahko pride do mešanja, da se denar prek igralnic (land based) prenaša na račun spletnih igralnic in stavnic. Zato je nujno potrebno vzpostaviti sodelovanje med spletnimi prireditelji in običajnimi igralnicami in stavnicami, ki najprej sprejmejo to gotovino in lahko uporabijo ukrepe preverbe stranke, vključno s potrjevanjem istovetnosti, da je vlagatelj depozita tudi lastnik računa.

Republika Slovenija je ena od prvih članic EU v ZPDFDFT kot zavezanca vključila tudi prireditelje športnih stav, in ne le zgolj igralnice.

Država se zaveda rizika spletnega prirejanja zato to ponudbo natančno in strogo regulira, posebno skrb namenja »registraciji«, identifikaciji igralcev, poglobljenemu pregledu (upoštevaje ZPDFDFT) polnoletnosti igralca, ob uvedbi »odgovornega prirejanja iger na srečo« (omenimo naj le časovne, vrednostne limite pri stavah in transakcij na igralnih računih), in dovoljuje odprtje le enega igralnega računa posamezni fizični osebi.

Predvsem zaradi takega pristopa v Republiki Sloveniji s strani treh legalnih koncesionarjev, ki prirejajo igre na srečo preko spleta v Republiki Sloveniji, lahko ugotovimo, da primerov pranja denarja, kjer bi bilo pranje izvršeno preko spletnih prirediteljev, ni. Nedvomno sicer obstaja nevarnost za pranje denarja preko spleta, vendar pa tovrstni primer v Republiki Sloveniji še ni bil zasleden, verjetno tudi zato, ker je promet (vplačil/izplačil) preko spleta v primerjavi s »klasično« ponudbo marginalen, prav tako pa prireditelji pod izredno strogimi pogoji in on-line nadzorom državnega organa, poslujejo šele kratek čas.

(36) Ali imate dokaze, da je tveganje za pranje denarja prek spletnih iger na srečo posebej visoko, ko se take igre odvijajo po socialnih spletnih mestih?

Konkretnih dokazov o tem nimamo, ocenjujemo pa, da francosko poročilo o kibernetiski kriminaliteti odraža objektivno stanje in nevarnost za vse večjo uporabo spleta za kriminalno dejavnost. Glede na vse večjo uporabo interneta, preko katerega se izvajajo igre na srečo in finančne transakcije, je evidentno, da so dobički na tem področju vse večji, da »največji spletni ponudniki iger na srečo« najbolje poslujejo v »off shore« okoljih in t.i. »davčnih rajih«, kjer je regulativa dokaj ohlapna in kjer se ne upoštevajo v celoti direktive kot tudi nacionalni zakoni o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma, bi bilo smiselno na ravni EU izvesti študijo, ki bi spletno ponudbo obdelala tudi s tega vidika, saj države članice ne razpolagajo niti s podatki o udeležbi in vplačilih svojih rezidentov, kaj šele o celotnem prometu teh družb, njihovih lastnikih ipd.

Previdevamo tudi, da je s tega vidika tudi tveganje za pranje denarja prek spletnih iger na srečo, ko se take igre odvijajo po socialnih spletnih mestih precej visoko, saj so vse bolj popularne igre, ko igrajo igralci proti igralcem (različni pokri), tako posamezniki kot skupine, in je možno medsebojno dogovarjanje in združevanje več igralcev proti posamezniku, kot tudi igranje skupine z denarjem posameznika ali kriminalne združbe, ki ga je pridobila na nelegalen način.

Vpletenost kriminalnih združb ni v svetovnem merilu zaznavna le na nivoju »lažiranja« športnih rezultatov in pri prirejanju športnih stav, v zadnjem obdobju je zaznati tudi trend, da »veliki spletni ponudniki«, ki so si pridobili dobičke predvsem z minimalnim upoštevanjem standardov za pošteno in transparentno prirejanje iger na srečo ter nizkimi davki za poslovanje družbe, kupujejo vse več »land based« operaterjev, ki stroškovno več ne zdržijo tekme z njimi. V okviru prirejanja različnih, predvsem poker turnirjev, prihaja zaradi spletnega reklamiranja in množične udeležbe, kot tudi »soorganizacije« spletnih in »land based« turnirjev, verjetno tudi do možnosti pranja denarja, predvsem če se igralci pokra prej dogovorijo za način igranja, zato je še posebej pomembno, da se zagotovi neposreden nadzor nad samo igro, kot tudi nad igralci samimi.

(37) Ali obstajajo nacionalna pravila za preglednost spletnih iger na srečo? Ali veljajo za čezmejno ponudbo spletnih iger na srečo ter ali se po vašem mnenju ta pravila izvajajo učinkovito?

Podrobnejši pogoji, ki jih mora izpolnjevati prireditelji za prirejanje spletnih iger na srečo, so določeni v Pravilniku o prirejanju iger na srečo preko interneta oziroma drugih telekomunikacijskih sredstev in v posamezni koncesijski pogodbi. Prireditelj si mora pred začetkom prirejanja spletne igre na srečo pridobiti dovoljenje državnega nadzornega organa. V posebnem ugotovitvenem postopku se preverja izpolnjevanje predpisanih pogojev, delovanje spletnega sistema, ki vključuje tudi poročilo o testiranju in vključitev spletnega igralnega sistema v informacijski sistem nadzornega organa. Trdimo lahko, da

so spletne igre na srečo, ki jih prirejajo legalni prireditelji v Republiki Sloveniji in imajo tudi ustrezno dovoljenje državnega nadzornega organa, dobro pregledane in nadzorovane (za kar jamči tehnični pregled spletnega igralnega sistema s strani pooblaščenice institucije, pregled RNG igre, uvrstitev posamezne spletne igre in njen podroben pregled, on-line nadzor nad vsemi procesi spletnega igranja, posameznimi vplačili v igro in izplačili ipd.).

(38) Ali obstajajo druge sheme za usmerjanje dohodka v dejavnosti v javnem interesu na nacionalni ravni ali ravni EU?

Glede Republike Slovenije ne obstajajo oziroma je v veljavi ureditev, navedena v (2) in (4a) točki. Prejemniki dohodkov od iger na srečo (koncesijske dajatve), ki sta odgovorni za dejavnosti v javnem interesu, sta Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji ter Fundacija za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji. Obe navedeni fundaciji prejemata sredstva koncesijske dajatve neposredno od vseh ponudnikov storitev iger na srečo, pri čemer je višina prispevka od prirejanja klasičnih (loterijskih) iger na srečo določena z odločbo o dodelitvi koncesije (licence), od prirejanja posebnih iger na srečo pa v področni zakonodaji. Sredstva razporejata med uporabnike (invalidske, humanitarne in športne organizacije) na podlagi javnih razpisov v skladu s pravilniki in navodili, ki so jih sprejeli organi fundacij in h katerim je dal soglasje Državni zbor RS.

(39) Ali obstajajo posebni mehanizmi, kot so na primer skladi, s katerim se dohodek od javnih in komercialnih spletnih storitev iger na srečo prerazporeja v korist družbe?

V kolikor spletne igre na srečo prireja prireditelj, ki ima koncesijo za klasične (t. j. loterijske) igre na srečo, se koncesijska dajatev deli enako kot pri vseh ostalih igrarjih in se v celoti namenja za financiranje invalidskih, humanitarnih in športnih organizacij, v primeru prireditelja, ki ima koncesijo za prirejanje posebnih iger na srečo v igralnicah, se osnova za obračun koncesijske dajatve iz naslova spletnega prirejanja iger na srečo prišteje k realizaciji igralnice, nato pa se opravi obračun in delitev med zakonsko določene upravičence do sredstev iz naslova koncesijske dajatve (Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, Fundacij za financiranje športnih organizacij, lokalna skupnost in državni proračun).

(40) Ali se sredstva povrnejo ali ponovno dodelijo za preprečevanje in zdravljenje zasvojenosti z igrami na srečo?

Trenutno se dejavnosti javnih ustanov in drugih organizacij civilne družbe, povezane s preprečevanjem in zdravljenjem zasvojenosti z igrami na srečo, neposredno ne financirajo z dohodki od prirejanja iger na srečo. Obstaja pa možnost, da organizacija, ki ima status humanitarne organizacije, za financiranje programom za preprečevanje in zdravljenje kandidira na javnem razpisu Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in na ta način tudi pridobi sredstva za izvajanje programa.

S Strategijo razvoja iger na srečo v Sloveniji, ki jo je v decembru 2010 sprejela Vlada Republike Slovenije, je predvideno, da naj bi z novo zakonodajo, ki bo urejala sistem prirejanja iger na srečo, delitev koncesijske dajatve uredili na način, da bodo morale lokalne skupnosti kot prejemnice pomembnega dela dohodkov iz te dejavnosti, prispevati del sredstev za svetovanje in zdravljenje problematičnega igranja.

(41) Kakšen delež dohodkov od spletnih športnih stav je na nacionalni ravni preusmerjen nazaj k športu?

V Republiki Sloveniji mora gospodarska družba, ki pridobi koncesijo za prirejanje spletnih športnih stav, plačevati koncesijsko dajatev, ki trenutno znaša 25 % doseženega bruto prihodka od iger. Od tega prejme Fundacija za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji 80 % teh sredstev. Navedena fundacija je nepridobitna organizacija, ki z zbranimi sredstvi kakovostno financira štiri pomembne dele športa: športne dejavnosti od vrhunskega športa do športa otrok in mladine, športne objekte, raziskovanje in razvoj športa ter založništvo v športu.

Glede na trenutno veljavne stopnje obdavčitve bruto prihodka od prirejanja spletnih športnih stav se 80 % dohodka preko fundacije iz prejšnjega odstavka preusmeri nazaj k športu. Koncesijska dajatev iz naslova spletnega prirejanja športnih stav se sicer ne obračunava ločeno. Prireditelj ima samo eno koncesijo za prirejanje športnih stav, stave pa je možno vplačati v stavnicah, pri pooblaščenih prodajalcih, preko samopostrežnih terminalov in preko spleta.

(42) Ali imajo vse športne discipline koristi od pravic izkoriščanja, ki se plačujejo za prirejanje spletnih iger na srečo, podobno kot pri konjskih dirkah in, če je odgovor pozitiven, se te pravice tudi izkoriščajo?

Glede na veljavno zakonsko ureditev lahko govorimo le o posredni koristi od pravic izkoriščanja. Kot je že bilo omenjeno v okviru odgovorov na predhodna vprašanja, ponudniki spletnih iger na srečo plačujejo koncesijsko dajatev, ki se v pretežni meri namenja financiranju delovanja športnih organizacij v Republiki Sloveniji. S sredstvi koncesijske dajatve upravlja posebna fundacija, pri čemer jih končnim uporabnikom namenja preko javnih razpisov, na katere se lahko prijavijo vse pravne osebe javnega ali zasebnega prava in zasebniki, ki izpolnjujejo predpisane pogoje za izvajanje dejavnosti na področju športa.

(43) Ali obstajajo pravice izkoriščanja za spletne igre na srečo, ki so namenjene izključno zagotavljanju integritete?

Pravice izkoriščanja za spletne igre na srečo, namenjene izključno zagotavljanju integritete, v smislu ureditve, ki velja v eni državni članici EU (Francija), v Republiki Sloveniji ne obstajajo.

(44) Ali obstajajo dokazi, da pri storitvah nudenja spletnih iger na srečo tveganje čezmejnega „neupravičenega okoriščanja“, navedeno zgoraj, zmanjšuje dohodke za nacionalne dejavnosti v splošnem interesu, ki so odvisne od usmerjanja dohodkov od iger na srečo?

Z veliko gotovostjo je moč trditi, da zaradi ponudnikov spletnih iger na srečo, katerih sedež ni na območju Republike Slovenije, in ki za prirejanje spletnih iger na srečo niso pridobili koncesije, zakoniti domači ponudniki spletnih iger na srečo ustvarijo nižji bruto prihodek od spletnih iger, upravičenci pa zaradi tega prejmejo manj sredstev koncesijske dajatve.

Navedeno še posebej velja za prirejanje spletnih športnih stav, kjer nekateri večji tuji ponudniki igralcem omogočajo višje donose, zaradi česar zlasti v obdobju odmevnejših športnih prireditev domači ponudniki spletnih športnih stav beležijo manj vplačil kot bi jih sicer (t. i. oportunistna izguba).

Z oceno oportunitetne izgube zaradi čezmejnega neupravičenega okoriščanja se je v preteklosti ukvarjala zlasti Fundacija za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji, katerih prihodki so v pretežni meri odvisni ravno od uspešnosti prirejanja spletnih iger na srečo. Obstaja ocena navedene fundacije, da naj bi izpad dohodka (koncesijske dajatve) iz navedenega razloga samo v letu 2007 znašal med 5,0 in 6,7 milijona EUR. Obstajajo tudi druge ocene, ki predvsem opozarjajo na povečevanje oportunitetne izgube zaradi hitro rastočega trga spletnih iger, kar vse vpliva na zmanjšanje dohodkov, ki so namenjeni za financiranje nacionalnih dejavnosti v splošnem interesu.

Iz študije, ki jo je naročila Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij je razvidno, da je kar 76 % anketirancev mnenja, da bi »tujci nelegalni« prireditelji iger na srečo preko interneta morali plačevati dajatve v državi, kjer so izvedena vplačila v igro.

(45) Ali obstajajo obveznosti preglednosti, ki igralcem omogočajo, da se seznanijo s tem, ali in v kakšnem obsegu ponudniki storitev iger na srečo usmerjajo dohodke k dejavnostim javnega interesa?

Obveznost preglednosti obstaja v okviru obvezne javne objave izkazov poslovnega izida. Prav tako obstaja obveznost na strani prejemnikov sredstev. Obe fundaciji morata namreč javnosti poročati o porabi sredstev. Podatki o porabi sredstev FIHO so dostopni na spletni strani: <http://www.fiho.si/index.php?id=porocila.php>, podatki o porabi sredstev FŠO pa na spletni strani: http://www.fundacijazasport.org/index.php?option=com_content&view=article&id=46&Itemid=51.

V že omenjeni »Raziskavi med slovenskimi gospodinjstvi o igranju iger na srečo s poudarkom na internetnih igrah na srečo« iz leta 2010 je kar 40 % anketirancev odgovorilo, da ve, da se z delom denarja od iger na srečo financirajo športne, invalidske in humanitarne organizacije, obveščенost o tem pa se je povečala v primerjavi z lanskim letom za 7,5 odstotne točke, večina anketirancev pa podpira sistem, da se mora denar od igre na srečo nameniti za humanitarne namene.

(46) Ali v vaši državi članici obstaja regulativni organ, kakšen je njegov položaj, kakšne so njihove pristojnosti in področje delovanja pri različnih spletnih igrah na srečo, kakor je določen v tej zeleni knjigi?

O dodelitvi koncesij za prirejanje iger na srečo in njihovem podaljšanju ali odvzemu odloča Vlada na predlog ministra za finance, medtem ko je za sklepanje koncesijskih pogodb s prireditelji iger na srečo, za uvrščanje novih iger v eno od zakonsko določenih vrst casinojskih iger in za izdajo soglasja o spremembi lastništva prirediteljev iger na srečo pristojen minister za finance.

Nadzor nad prirejanjem iger na srečo opravlja Urad za nadzor prirejanja iger na srečo, ki je ustanovljen kot organ v sestavi ministrstva, pristojnega za finance (107. člen Zakona o igrah na srečo). Naloge Urada so splošno opredeljene v petem odstavku 5. člena Uredbe o organih v sestavi ministrstev, ki določa, da Urad opravlja nadzorne, strokovne, upravne in razvojne naloge na področju prirejanja iger na srečo, odloča v upravnem postopku pred izdajo odločbe Vlade o dodelitvi koncesij ter opravlja druge naloge, povezane z dodelitvijo koncesij in sklenitvijo koncesijskih pogodb oziroma izdajo dovoljenj, nadziranjem in analiziranjem izvajanja področnih predpisov, ki urejajo igre na srečo, nadziranjem opravljanja dejavnosti iger na srečo ter spremljanjem, zbiranjem in analiziranjem podatkov, prejetih od prirediteljev oziroma koncesionarjev.

ZIS v prvem odstavku 108. člena še natančneje določa naloge Urada, ki so:

- obravnavanje in analiziranje planov in finančnih načrtov ter poročil o delu koncesionarja oziroma prireditelja;
- nadziranje računovodskih izkazov in revidiranih poslovnih poročil;
- nadziranje lastniške strukture, organiziranosti, internih aktov in poslovanja koncesionarja oziroma prireditelja;
- nadziranje izvajanja koncesijske pogodbe oziroma pogojev iz dovoljenja prireditelja;
- izvajanje neposrednega nadzora pri opravljanju vseh procesov, ki so neposredno ali posredno povezani s prirejanjem iger na srečo;
- poročanje Vladi o poslovanju koncesionarja oziroma prireditelja;
- vodenje zbirke podatkov o osebah, ki so pridobile licenco, in o igralcih, ki so dali izjavo o samoprepovedi;
- vodenje registra koncesionarjev, prirediteljev klasičnih iger, igralnic in igralnih salonov;
- sodelovanje z uradom, pristojnim za preprečevanje pranja denarja;
- vzpostavitev informacijskega sistema, ki je v neposredni povezavi z on – line nadzornimi sistemi igralnih naprav koncesionarja iz 80.a člena ZIS in informacijskimi sistemi iz 3.a člena ZIS;
- izvajanje nadzora preko nadzornega informacijskega sistema.

Naloge Urada so določene tudi s koncesijskimi pogodbami, ki jih minister za finance sklene z družbami, ki so pridobile koncesijo Vlade za prirejanje klasičnih oziroma posebnih iger na srečo. Gre za naloge, povezane s preverjanjem izpolnjevanja pogojev za začetek prirejanja posamezne klasične igre in za začetek poslovanja igralnice oziroma igralnega salona, naloge v zvezi z izdajo dovoljenj za začetek prirejanja posebnih iger na srečo na povečanem obsegu igralnih naprav, naloge v zvezi z začetkom prirejanja posamezne klasične igre na podlagi spremenjenega oziroma dopolnjenega tehnološkega postopka, naloge v zvezi z izdajo dovoljenj za podaljšanje roka prodaje, naloge v zvezi z zaključkom prodaje srečk pred iztekom roka, naloge v zvezi s spremembo pravil iger, s spremembo tehnoloških postopkov in potrjevanjem komisij pri klasičnih igrah na srečo, naloge v zvezi s spremembo pravilnikov o izvajanju internega nadzora, naloge, povezane s povečanjem obsega igralnih naprav zaradi testiranja in druge naloge, povezane s prirejanjem iger na srečo.

Na podlagi Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma Urad sodeluje tudi pri sestavi seznama indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij pri subjektih, ki jih nadzoruje, in v okviru svojih pristojnosti kot organ nadzora preverja tudi izvajanje določb navedenega zakona.

Urad je v skladu z Zakonom o prekrških za področja iz svoje pristojnosti tudi prekrškovni organ.

(47) Ali obstaja nacionalni register ponudnikov storitev iger na srečo z licenco? Če obstaja, ali je javno dostopen? Kdo je odgovoren za njegovo posodabljanje?

Nacionalni register ponudnikov iger na srečo obstaja in je javno dostopen. Za njegovo posodabljanje je odgovoren Urad RS za nadzor prirejanja iger na srečo, katerega naloga je v skladu s 108. členom

Zakona o igrah na srečo med drugim tudi vodenje registra koncesionarjev, prirediteljev klasičnih iger, igralnic in igralnih salonov.

(48) Katere oblike čezmejnega upravnega sodelovanja poznate na tem področju in katera specifična vprašanja pokrivajo?

Urad RS za nadzor prirejanja iger na srečo aktivno sodeluje v evropskem združenju regulatorjev GREF že od leta 1997. Redna letna srečanja in sodelovanje v delovnih skupinah GREF (trenutno o tehničnih vprašanjih, o vprašanjih internetnih iger na srečo, o problematiki zasvojenosti z igrami na srečo in o informacijah ter statistiki s področja iger na srečo) ponuja zanimivo in dragoceno izmenjavo mnenj in informacij med evropskimi regulatornimi organi s področja iger na srečo. Pomemben napredek v tem sodelovanju je bilo tudi vzpostavitev elektronske izmenjave informacij v okviru GREF-ove spletne strani. Sicer upravno sodelovanje poteka največkrat v okviru neformalnih stikov z regulatornimi organi iz drugih držav s ciljem pridobiti podrobnejše podatke o drugih igralniških zakonodajah in njihove izkušnje. Lanskoletna novela Zakona o igrah na srečo pa je prinesla tudi izrecno pravno podlago za uradno izmenjavo podatkov in informacij z regulatornimi organi iz drugih držav na podlagi pisnega zaprosila ob pogoju dejanske vzajemnosti.

Poleg tega Republika Slovenija v zadnjem obdobju aktivno sodeluje pri tehnični pomoči državam Zahodnega Balkana, ki so v pridružitvenem procesu k Evropski uniji. V zvezi s tem Urad za nadzor prirejanja iger na srečo poskuša tudi na te države prenašati najboljše prakse in načela iz evropskih državah na področju iger na srečo (glede prirejanja iger na srečo, preprečevanje pranja denarja, odgovorno igralništvo, itd).

(49) Ali lahko navedete primere takega okrepljenega sodelovanja, izobraževalnih programov ali mehanizmov zgodnjega opozarjanja, namenjenih okrepitvi integritete v športu in/ali povečanju ozaveščenosti med drugimi zainteresiranimi stranmi?

/

(50) Ali se katere od zgornjih metod ali kakšna druga tehnična sredstva uporabljajo na nacionalni ravni za omejevanje dostopa do storitev spletnih iger na srečo ali omejevanje plačilnih storitev? Ali poznate kakršno koli čezmejno pobudo za krepitev takih metod? Kako bi ocenili njeno učinkovitost pri spletnem igranju na srečo?

Zakon o igrah na srečo v 107.a členu določa, da lahko sodišče ponudniku storitev informacijske družbe odredi omejitev dostopa do spletnih strani, prek katerih se prirejajo spletne igre na srečo brez koncesije vlade, če zavezanec iz odločbe o prepovedi prirejanja igre na srečo te ne izvrši. O omejitvi dostopa odloči Upravno sodišče Republike Slovenije v sedmih dneh od prejema predloga, ki posreduje nadzorni organ. Zakon o igrah na srečo ne govori izrecno katera metoda se uporabi za omejevanje dostopa do spletnih strani, na katerih se prirejajo nedovoljene spletne igre na srečo, se pa je v praksi dosedaj uporabljalo filtriranje domene (DNS).

Posamične metode sicer niso najbolj učinkovite. Učinkovitost se lahko poveča s kombinacijo več metod, npr. z blokiranjem plačil na podlagi MCC. Uspešnost blokiranja plačil je omejena z doslednostjo/oziroma nedoslednostjo uporabe MCC kod pri transakcijah.

(51) Kaj menite o koristih zgoraj navedenih metod ter kakršnih koli drugih tehničnih sredstev za omejevanje dostopa do storitev iger na srečo in plačilnih storitev?

Velikokrat se pojavljajo očitki o neučinkovitosti omejevanja dostopa do spletnih strani, na katerih se prirejajo nelegalne spletne igre na srečo, saj naj bi bilo blokade v praksi zelo lahko obiti. Pa vendarle gre za logičen ukrep, ki pomeni izvršitev upravne odločbe o prepovedi prirejanja nelegalnih iger na srečo, v primeru, ko jo prireditelj ne izpolni sam. Za povečanje učinkovitosti pri preprečevanju nelegalnih spletnih iger bi bilo nedvomno smiselno kombinirati več metod (npr. tako omejevanje dostopa do spletnih strani kot tudi blokiranje plačil pri nedovoljenih spletnih igrah na srečo), še sploh pa poiskati ustrezno čezmejno rešitev na nadnacionalnem nivoju.